




Навчальна програма з дисципліни «Методичний супровід педагогічної діяльності» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Розробник: Стрельбицька Світлана Михайлівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач

Навчальна програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту (протокол № 14 від «30» серпня 2023 р.)


Завідувач кафедри

  
\_\_\_\_\_  
(Підпис)

  
\_\_\_\_\_  
(Прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

  
\_\_\_\_\_  
(Підпис)

  
\_\_\_\_\_  
(Прізвище та ініціали)

## Вступ

Навчальна програма дисципліни «Методичний супровід педагогічної діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрантів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, «Педагогіка середньої освіти».

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та практичні засади методичного супроводу педагогічної діяльності.

Місце навчальної дисципліни згідно структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми в структурі освітнього процесу: обов'язковий компонент.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні засади організації методичного супроводу педагогічної діяльності

### 1. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета навчальної дисципліни «Методичний супровід педагогічної діяльності»** – формування у магістрантів за освітньо-професійною програмою «Педагогіка середньої освіти» системи знань з теорії та практики методичною роботою закладу освіти в сучасних умовах і методичного супроводу педагогічної діяльності.

**Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Методичний супровід педагогічної діяльності» є:

– сформувати у здобувачів вищої освіти систематизовані комплексні знання про сутність методичної роботи та методичного супроводу у закладі загальної середньої освіти; консультативною діяльністю та консультативними службами у галузі освіти;

– ознайомити з нормативно-правовими актами з організації методичної роботи закладі загальної середньої освіти; основними підходами до планування та організації методичної роботи ЗЗСО;

– сформувати розуміння змісту методичної роботи в ЗЗСО; завдань, принципів та основних вимог до організації методичної роботи з педагогічними працівниками;

– формування здатності до кваліфікованого застосування загальних вимог до діловодства методичної роботи в ЗЗСО;

– формування сучасного системного мислення та комплексу спеціальних знань у напрямі методичної підсистеми освітньої організації у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем;

– формування готовності до професійного самовдосконалення й саморозвитку, продуктивної педагогічної діяльності в педагогічних системах.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) інтегральної компетентності (ІК) – а) інтегральної компетентності – здатність розв'язувати актуальні проблеми та складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері педагогіки та загальної середньої освіти;

б) загальних компетентностей (ЗК):

ЗК6 – здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми;

ЗК8 – здатність діяти соціально відповідально і свідомо;

в) спеціальних компетентностей (СК):

СК8 – здатність інтегрувати знання у сфері загальної середньої освіти і педагогіки та розв'язувати складні задачі у муьдисциплінарних та міждисциплінарних контекстах;

СК11 – здатність до організації і здійснення методичної роботи та методичного супроводу педагогічної діяльності;

СК13 – здатність до педагогічної рефлексії в процесі розв'язання професійних завдань, до самоосвіти, професійного самовдосконалення і самореалізації.

Кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН2 – використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницької діяльності;

ПРН3 – формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань загальної середньої освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію;

ПРН4 – вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів;

ПРН6 – розробляти та реалізовувати освітні, інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері загальної середньої освіти та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм;

ПРН10 – приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері загальної середньої освіти, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації;

ПРН11 – здійснювати консультативну діяльність у сфері загальної середньої освіти;

ПРН13 – володіти методиками і технологіями організації і здійснення методичної роботи в закладі загальної середньої освіти, розробки та реалізації організаційно-методичного та науково-методичного супроводу педагогічної діяльності;

ПРН14 – демонструвати прагнення до неперервного особистісно-професійного саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

*знати:*

– зміст, форми організація, управління та пріоритети методичної роботи та методичної діяльності закладу загальної середньої освіти;

– систему роботи з передовим педагогічним досвідом;

– нормативно-правове забезпечення методичної діяльності закладу загальної середньої освіти;

- технологію впровадження передового педагогічного досвіду;
  - методи вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду;
  - методи оцінювання передового педагогічного досвіду;
  - методи поширення передового педагогічного досвіду;
  - етапи впровадження передового педагогічного досвіду;
  - консультаційну діяльність у галузі освіти: специфіка та види консультаційних послуг;
  - консультаційні служби у галузі освіти, особливості їх функціонування;
  - форми методичної роботи й педагогічного консультування;
  - теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку;
  - методологічні підходи до вивчення проблеми професійного саморозвитку майбутнього вчителя в сучасній системі освіти;
  - методичний супровід атестації педагогічних працівників закладу загальної середньої освіти;
  - основні визначення, мета та принципи атестації педагогічних працівників;
  - Положення про атестацію педагогічних працівників;
  - методичний супровід атестації педагога;
  - методику розробки творчого звіту педагога;
- вміти:*
- забезпечувати педагогічний процес заклад загальної середньої освіти методичними розробками, дидактичним матеріалом, шляхом комплектування педагогічної бібліотеки, поповнення картотеки науково-методичної літератури в методичному кабінеті закладу освіти;
  - організувати в закладі різні форми методичної роботи: педагогічні ради, семінари-практикуми, ділові ігри, консультування, взаємовідвідування, круглі столи, тематичні семінари, конкурси, огляди-конкурси тощо;
  - систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти методичні рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології;
  - обирати (пропонувати, формулювати) форми методичної роботи й педагогічного консультування;
  - визначати взаємозв'язок понять «розвиток» і «саморозвиток» особистості;
  - добирати та аналізувати наукові дослідження та практичні розробки науковців та методистів (вітчизняних та зарубіжних) з проблем розвитку та навчання і виховання з точки зору відповідності нормативно-правовим документам, стандартам, програмам виховання та навчання тощо;
  - здійснювати вивчення і аналіз планування та організації освітньої роботи з тими, хто навчається з різних напрямів, змісту діяльності дітей/учнів/студентів, їх індивідуальних досягнень;
  - класифікувати форми методичної роботи й педагогічного консультування;
  - застосовувати методику розробки творчого звіту педагога;

- здійснювати корекцію діяльності педагогічних працівників закладу загальної середньої освіти шляхом організації та проведення різних форм методичної роботи;
- здійснювати пошук, обробку, аналіз та узагальнення сучасних тенденцій в процесі проведення методичної діяльності у ЗЗСО;
- використовувати існуючі інформаційні ресурси з різних джерел, аналізувати й обробляти інформацію;
- використовувати теоретичні знання про академічну доброчесність;
- проєктувати управління методичною роботою з урахуванням даних сучасних науково-педагогічних досліджень.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

## **2. Зміст навчальної дисципліни**

### **Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні засади організації методичного супроводу педагогічної діяльності**

#### **Тема 1. Методична діяльність закладу загальної середньої освіти: зміст, форми організації, управління та пріоритети методичної роботи**

Методична робота: мета, завдання і структура. Нормативно-правове забезпечення методичної діяльності закладу загальної середньої освіти. Функції методичної роботи. Принципи методичної роботи. Складові компоненти та напрями методичної роботи. Зміст методичної роботи в закладі загальної середньої освіти. Форми організації методичної роботи. Індивідуальні форми. Колективні форми. Педагогічна інтернатура. Методична рада школи. Планування роботи методичних об'єднань в закладі загальної середньої освіти, комплексний аналіз. Організації методичної роботи. Пріоритети методичної роботи. Сучасне управління методичною роботою на рівні закладу загальної середньої освіти. Основні завдання й зміст управління методичною роботою ЗЗСО. Положення управління методичною роботою у ЗЗСО нового типу. Структура управління методичною роботою. Організація управління процесом самоосвітньої діяльності педагогічних працівників. Моніторинг методичної роботи в закладі – основа прийняття управлінських рішень. Особистісно зорієнтоване управління методичною роботою. Організація методичного супроводу в умовах НУШ.

#### **Тема 2. Система роботи з передовим педагогічним досвідом**

Поняття про передовий педагогічний досвід. Виявлення передового педагогічного досвіду. Методи вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду. Технологія впровадження передового педагогічного досвіду. Види педагогічного досвіду (передовий, масовий (позитивний), недостатній). Класифікація передового педагогічного досвіду. Критерії оцінки передового педагогічного досвіду (актуальність, новизна, результативність, стабільність, перспективність). Рівні передового педагогічного досвіду (науковий, методичний, практичний). Характер передового педагогічного досвіду (цілеспрямований і випадковий). Методи оцінювання передового педагогічного досвіду. Методи поширення передового педагогічного досвіду. Етапи впровадження передового педагогічного досвіду.

### **Тема 3. Консультаційна діяльність і консультаційні служби у галузі освіти**

Консультаційна діяльність у галузі освіти: специфіка та види консультаційних послуг. Консультаційні служби у галузі освіти, особливості їх функціонування. Розвиток консультаційної діяльності в галузі освіти. Методи методичної роботи і педагогічного консультування. Поняття методів методичної роботи і педагогічного консультування. Класифікація методів методичної роботи і педагогічного консультування. Значення та характеристика групових методів методичної роботи та педагогічного консультування. Значення та характеристика індивідуальних методів методичної роботи та педагогічного консультування. Форми методичної роботи й педагогічного консультування. Поняття форм методичної роботи й педагогічного консультування. Класифікація форм методичної роботи й педагогічного консультування. Особливості застосування групових форм методичної роботи та педагогічного консультування. Специфіка та умови застосування індивідуальних форм методичної роботи та педагогічного консультування.

### **Тема 4. Концептуальні основи методичної системи підготовки педагогів до безперервного професійного саморозвитку**

Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку. Методологічні підходи до вивчення проблеми професійного саморозвитку майбутнього вчителя в сучасній системі освіти. Взаємозв'язок понять «розвиток» і «саморозвиток» особистості. Професійний саморозвиток педагога як психолого-педагогічна категорія. Планування професійного саморозвитку педагогічного працівника. Зарубіжний досвід підготовки фахівців до професійного саморозвитку. Сутнісні характеристики та структура готовності педагогічних працівників до безперервного професійного саморозвитку. Методична компетентність педагогічного працівника. Професійна компетентність, професійна майстерність.

### **Тема 5. Методичний супровід атестації педагогічних працівників закладу загальної середньої освіти**

Основні визначення, мета та принципи атестації педагогічних працівників. Положення про атестацію педагогічних працівників. Планування атестації педагогів. Положення про центр професійного розвитку педагогічних працівників. Методичний супровід атестації педагога. Індивідуальна підготовка та проходження атестації. Методика розробки творчого звіту педагога. Портфолію педагога та учня, методика їх створення. Вимоги до складання портфолію. Основні складові портфолію. Основні напрями створення та реалізації портфолію.

## **3. Рекомендована література**

### **Основна:**

1. Дмитренко К. А., Коновалова М. В., Семиволос О. П., Бекетова С. В. Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиваємо ключові компетентності : метод. посіб. Харків : ВГ «Основа», 2018. 119 с.

2. Консультуємо та створюємо професійні спільноти : путівник для консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників / Н. Кипиченко, О. Федоренко. Київ, 2022. 42 с.

3. Науково-методичний супровід професійного розвитку педагогів у контексті реалізації концепції «Нова українська школа»: матеріали науково-практичної інтернет-конференції (17 червня 2021 р., м. Луцьк) / укладач: О. П. Муляр. Луцьк : Волинський ІППО, 2021. 112 с.

4. Пометун О. І. Компетентнісно орієнтована методика навчання історії в основній школі : методичний посібник. Київ : ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 208 с.

5. Психосоціальна підтримка в кризовій ситуації : методичний посібник для педагогів / С. Богданов, О. Залеська. Київ : Пульсари, 2018. 76 с.

6. Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О у системі післядипломної освіти : науково-методичний посібник / Єрмоленко А. Б., Набок М. В., Шевчук С. С., Масліч С. В., Кулішов В. С. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 101 с.

7. Толочко С. В. Концепція та методика формування науково-методичної компетентності викладачів у системі післядипломної педагогічної освіти : монографія. Ніжин : Вид-во імені Миколи Гоголя, 2019. 358 с.

8. Шевчук С. С. Реалізація сучасних освітніх практик у професійну підготовку фахівців сфери обслуговування : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО ДВНЗ «УМО» НАПНУ, 2018. 139 с.

9. Шевчук С. С., Кулішов В. С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.

10. Шевчук С. С. Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 73 с.

#### **Додаткова:**

1. Кондратова Г. Л. Науково-методичний супровід розвитку педагогічної майстерності вчителів музичного мистецтва у післядипломній освіті. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 63. С. 93–97.

2. Ліктей Л. М. Сучасний стан розвитку методичної компетентності викладачів гуманітарних дисциплін педагогічних коледжів. *Педагогіка формування творчої особи4. стості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 68. С. 82–85.

3. Професійний розвиток вчителя в ХХІ столітті та українські реалії післядипломної педагогічної освіти (за результатами віртуального «круглого столу»). URL: <http://education-ua.org/ua/draft-regulations/213-profesijnij-rozvitok-vchitelya-v-khkh-stolitti-ta-ukrajinski-realiji-pislyadiplomnoji-pedagogichnoji-osviti-za-rezultatami-virtualnogo-kruglogo-stolu>

4. Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану та пандемії : матеріали регіонального науково-практичного семінару (26 травня 2022 року). БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України / упор. А. Єрмоленко. Біла Церква, 2022. 76 с.



5. Рудницька Н., Тарнавська Н. Дидактична суть інтеграції та способи її реалізації у процесі навчання. *Молодь і ринок*. 2018. №7 (162). С.4–51.

6. Стрельбицька С. М. Професійна зрілість як складова професіоналізму особистості : концептуальні засади. Науковий часопис національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова: збірник наукових праць. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Випуск 88. С. 199–203.

7. Стрельбицька С. М. Портфоліо як альтернативний інструмент оцінки науково-дослідницької діяльності здобувачів магістратури та аспірантури. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку: Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (19 травня 2023р.) / за заг. ред. В. В. Ягоднікової. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович. 2023. С. 350–353.

8. Толочко С. В. Професійний і особистісний розвиток педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти для сталого розвитку. Педагогічні науки. 2018. № 83. Т. 2. С. 184–191.

9. Управління методичною роботою в закладі освіти : методичні рекомендації до семінарських занять для студентів денної форми навчання спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» ОС «Магістр» / укладачі : В. І. Кобаль, М. О. Томашевська. Мукачево : Вид-во МДУ, 2020. 59 с.

10. Шанскова Т. І. Професійний розвиток педагогічних працівників закладів дошкільної освіти у процесі методичної роботи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищих і загальноосвітніх школах*. Запоріжжя, 2020. Вип. 70. С. 45–50.

### **Нормативно-правові акти.**

#### **Закони України:**

1. Про освіту : Закон України від 02.07.2023 № 3143-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 04.06. 2023).

2. Про вищу освіту : Закон України від 28.05.2023 № 3062-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 04.06. 2023).

3. Про професійний розвиток працівників : Закон України від 12.01.2012 р. № 4312-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17#Text> (дата звернення: 04.06. 2023).

#### **Постанови Кабінету Міністрів України:**

1. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : постанова КМ України від 21.08.2019 р. № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06. 2023).

#### **Накази Міністерства освіти і науки України:**

1. Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників : наказ МОН України від 01.09.2023. z1690-22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#Text> (дата звернення: 03.09.2023).

#### **Інтернет-ресурси:**

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada>

2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>

4. Офіційний сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbiv.gov.ua>

**4. Форма підсумкового контролю результатів навчання: залік**

### **5. Методи контролю результатів навчання**

Лекції: розповідь, пояснення, ілюстрація, візуалізація, демонстрація, класифікація, дискусія.

Практичні заняття: дискусія, кейс-стаді, аналіз, систематизація, мозковий штурм, метод проєктів, презентація.

Самостійна робота: узагальнення, аналогія, написання есе, розробка таблиць і схем, аналіз, синтез, інтегрування, проєктування, моделювання.